

Spis treści

Wprowadzenie	5
Część I	
Życie i posługa duszpasterska	13
1. Rodzinne korzenie	15
1.1. Niemiecko-czeskie pochodzenie	16
1.2. Carl Urban – senior	21
1.3. Rodzina Carla i Marii Urbanów	24
2. Dzieciństwo i młodość, droga do kapłaństwa	32
2.1. Gimnazjum książęce w Pszczynie	34
2.2. Studia na Wydziale Teologii Katolickiej we Wrocławiu	37
2.3. Formacja w alumnacie i święcenia kapłańskie	40
3. Pierwsze lata posługi kapłańskiej	45
3.1. Wikariusz w Miechowicach	45
3.2. Wikariusz u św. Barbary w Królewskiej Hucie	47
3.3. Prefekt konwiktu dla chłopców w Bytomiu	50
3.4. Kuratus w Głogówku	52
3.5. Administrator w Kunzendorfie	54
4. Proboszcz w Sadowie: specyfika parafii i troska o jej strukturę materialną	56
4.1. Specyfika parafii	58
4.2. Rada parafialna, zarząd kościelny i osoby pomagające w parafii	62
4.3. Prace remontowe i restauracyjne	63
4.4. Troska o <i>fabrica ecclesiae</i>	65
5. Charakterystyka posługi duszpasterskiej w Sadowie	69
5.1. Służba Boża	70
5.2. Celebracje roku kościelnego	72
5.3. Kazania i katechizacja	74
5.4. Sprawowanie świętych sakramentów	74
5.5. Grupy parafialne	77
6. Czasy I wojny światowej i plebiscytu, schyłek życia i śmierć	78

Charakterystyka badań naukowych i twórczości pisarskiej . . . 91

1. W poszukiwaniu metod badawczych. Specyfika gromadzonych źródeł	93
1.1. Metoda pracy badawczej	93
1.2. Proces tworzenia tekstów	95
1.3. Górnośląskie Towarzystwo Historyczne	97
1.4. Czasopismo „Oberschlesische Heimat”	101
2. W trosce o zachowanie materialnego i duchowego dziedzictwa	102
2.1. Głazy narzutowe – pomniki chlubnej przeszłości	102
2.2. Działalność w stowarzyszeniach dobroczynnych	105
2.3. Muzeum Górnośląskie i pomysł utworzenia jego filii w Cieszowej	106
2.4. Walka o zachowanie historycznego dziedzictwa w czasie I wojny światowej	107
3. Prace badawcze poświęcone dziejom lokalnych wspólnot i rodów szlacheckich	108
3.1. Miejsca grzebalne na terenie dawnej parafii w Sadowie	109
3.2. Prace poświęcone okolicznym kościołom	112
3.3. Katalogi i wypisy do dziejów rodów szlacheckich	113
3.4. <i>Memorabilia ex Genealogia Oppersdorffiana</i>	115
4. Studia nad pieczęciami i herbami miejscowości powiatu lublinieckiego	117
4.1. Pieczęcie gminne jako symbol samorządności wspólnot lokalnych	119
4.2. Materialne dowody przeprowadzonej przez ks. Urbana kwerendy	122
4.3. Dwa rękopisy jednego dzieła	127
5. Badania dotyczące historii gminy żydowskiej w Cieszowej i troska o zachowanie jej materialnego dziedzictwa	130
5.1. Z dziejów społeczności żydowskiej na Śląsku do drugiej połowy XVIII w.	131
5.2. Początki wspólnoty żydowskiej w Cieszowej	134
5.3. Cieszowa jako jedna z czterech gmin synagogałnych na Śląsku	135
5.4. Dalsze dzieje wspólnoty	137
5.5. Skuteczna próba uratowania żydowskiego dziedzictwa	138
5.6. Ustalenia Branna dotyczące synagogi	142
5.7. Losy cieszowskiej synagogi do śmierci ks. Urbana	143
5.8. Dzieje synagogi i nieruchomości po 1923 r.	144
5.9. Kirkut w Cieszowej – świadek dawnych dziejów	147

6. Koncepty niezrealizowanych badań naukowych	148
6.1. Opis wydarzeń z pierwszych dni „wielkiej wojny” na pograniczu niemiecko-rosyjskim	148
6.2. Ks. Urbana <i>In den ersten Stunden des Großen Weltkrieges an der Grenze</i>	153
6.3. Nastroje w czasie wojny	154
6.4. „Zamiast słów, czyny”. W służbie osieroconym i ofiarom wojny	156

Część III

Spuścizna pisarska ks. Urbana. Tłumaczenia wybranych dzieł	159
1. Kronika Sadowa i okolicznych miejscowości	161
1.1. Czasy najdawniejsze	162
1.2. Znaczenie nazwy Sadów	164
1.3. Obwód pierwotny sadowskiej parafii	165
1.4. Kościół parafialny w Sadowie	165
1.5. Plebania i rola parafialna	168
1.6. Proboszczowie	169
1.7. Podziały parafii	170
2. Właściciele Sadowa, Wierzbia, Olszyny i okolicznych miejscowości	172
2.1. Właściciele Dolnego Sadowa	173
2.2. Właściciele Górnego Sadowa	178
2.3. Właściciele Wierzbia	179
2.4. Właściciele Olszyny	182
3. Szczególne wydarzenia w sadowskiej parafii (na podstawie informacji zamieszczonych w księgach metrykalnych) . . .	187
4. Cmentarze i miejsca grzebalne w parafii Sadów (w powiecie lublinieckim)	190
4.1. Sadów	192
4.2. Cieszowa	196
4.3. Koszęcin	197
4.4. Brusiek	199
4.5. Olszyna	200
5. Kościół pw. Trójcy Świętej w Koszęcinie	204
6. Katolicki kościół i żydowska synagoga w Cieszowej (w powiecie lublinieckim)	221
6.1. Kościół	223
6.2. Synagoga	230

7. Miejscowe podania i legendy	238
7.1. O 4 granicznych lipach pomiędzy Wierzbem a Sadowem	238
7.2. Z czego wywodzi się nazwa przysiółka Gudlina koło Wierzbia?	240
7.3. Skąd pochodzi nazwa Kalej (niem. <i>Kalle</i>)?	240
7.4. Kaplica św. Jadwigi	241
7.5. Diabelski kamień w Olszynie	241
8. Zapiski kronikarskie ks. Jakuba Hermana	242
8.1. Bank Ludowy w Lublińcu	242
8.2. Jan Bondkowski i „Gazeta Ludowa”	244
8.3. Polska manifestacja w Tarnowskich Górach (3 maja 1920 r.)	245
8.4. Tarnowskie Góry w 1927 r.	245
 Zakończenie	247
Bibliografia	253
Spis tabel	279
Spis ilustracji	281
 Aneks. Maciej Mischok, <i>Sadów – historie niezwykłe</i>	287
 Streszczenie	299
Summary	303
Zusammenfassung	307